

EELNÕU
11.07.2025

MÄÄRUS

xx.xx.202x nr

Elektribusside kasutuselevõtu toetus

Määrus kehtestatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse reguleerimisala

Määrusega kehtestatakse „Riigi eelarvestrateegia 2025–2028“ kohase meetme „Kliima-energiapoliitika eesmärkidel pilootprojektide toetamine“ alameetme „Säästva liikuvuse pilootprojektide toetamise“ elluviimiseks avaliku teenindamise lepingu alusel korraldataval sõitjateveol valla- ja linnaliinil (edaspidi *avalik liinivedu*) ning kohaliku omavalitsuse üksuse korraldataval õpilasveol (edaspidi *õpilasvedu*) kasutatava elektrimootoriga bussi (edaspidi *elektribuss*) ja elektribussi laadimispunkti soetamiseks antava toetuse (edaspidi *toetus*) andmise ning kasutamise tingimused ja kord (edaspidi *meede*).

§ 2. Toetuse andmise eesmärk ja tulemus

(1) Toetuse andmise eesmärk on kasvuhoonegaaside emissiooni vähendamine ja energiatõhususe suurendamine Eesti transpordisektoris elektribusside kasutuselevõtu abil ning heiteta ühistranspordile ülemineku ergutamise.

(2) Meetme tulemusnäitajaks on soetatud elektribusside arv ning energiatõhususe suurenemine ja kasvuhoonegaaside vähenemine võrreldes samaväärse diiselmootoriga bussiga.

(3) Toetuse andmine aitab täita kohaliku omavalitsuse riigihangetele kehtestatud keskkonnahoidlikkuse tingimusi ning kriteeriumeid.

§ 3. Toetuse andja

Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *KIK*) täidab atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõike 7 kohaselt halduslepingu alusel toetuse andjana selles määruuses nimetatud ülesandeid.

2. peatükk

Toetuse saamiseks esitatavad nõuded, kulude abikõlblikkus ning toetuse määr ja suurus

§ 4. Toetatav tegevus

(1) Toetust antakse elektribussi ja selle opereerimiseks vajamineva akude laadimise seadme (edaspidi *laadimispunkt*) omandamiseks müügilepingu alusel või kasutusele võtmiseks liisingulepingu alusel (edaspidi *soetamine*), kui selle tulemusena jääb vara taotleja valdusesse (edaspidi *projekt*). Toetatav projekt peab panustama §-s 2 nimetatud eesmärgi ja tulemuse saavutamisse.

(2) Elektribuss on määruse mõistes lisaks juhiistmele vähemalt kaheksa istmekohaga M1, M2 ja M3 kategooria täiselektriline sõiduk, mille süsinikdioksiidi heitkogus on null grammi kilomeetri kohta.

(3) Taotleja võib esitada taotlusvooru kohta ühe taotluse, mis sisaldab:

- 1) kuni nelja elektribussi soetamist;
- 2) elektribussi kohta ühe laadimispunkti soetamist.

(4) Elektribussi kasutatakse avalikuks liiniveoks või peamiselt õpilastranspordiks ning seejuures peab selle teeninduspiirkond olema suuremas osas väljaspool Tallinna ja Tartu linna haldusterritooriumi.

(5) Avalikuks liiniveoks mõeldud elektribussi soetamiseks antakse toetust iga maakonna kohta ühele taotlejale.

§ 5. Toetuse taotleja, partner ja nõuded taotlejale

(1) Toetust võib taotleda kohaliku omavalitsuse üksus või piirkondlik ühistranspordikeskus ühistranspordiseaduse § 15 tähenduses (edaspidi *taotleja*).

(2) Taotleja teeninduspiirkond on suuremas osas väljaspool Tallinna ja Tartu linna haldusterritooriumi.

(3) Taotleja võib projekti elluviimisesse kaasata teise kohaliku omavalitsuse üksuse või piirkondliku ühistranspordikeskuse (edaspidi *partner*), kes vastab lõigetes 1 ja 2 sätestatud tingimustele.

(4) Partner osaleb projektis toetatava tegevuse rakendamisel ja tal tekivad selle käigus abikõlblikud kulud.

(5) Partner vastutab solidaarselt toetuse saajaga projekti elluviimise, tulemuse säilimise ja sihipärase kasutamise eest.

(6) Taotlejale ja partnerile esitatavad nõuded on järgmised:

- 1) taotlejal ja partneril ei ole riiklikku maksuvõlga või tema riikliku maksuvõla tasumine on ajatatud ja ajatatud maksuvõla tasumise tähtaega ei ole ületatud;

- 2) taotleja ning partneri majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud;
- 3) taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimis- või pankrotimenetlust ega pankrotiseaduse kohaselt määratud ajutist pankrotihaldurit või kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti;
- 4) taotleja on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisabi vahenditest saadud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral tagasimaksed tasunud ettenähtud summas;
- 5) taotlejal, partneril ega tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 373, 379 või 384 alusel määratud kehtivat karistust

(7) Kohaliku omavalitsuse üksus või temast sõltuv üksus, kes osaleb projekti omafinantseeringu või mitteabikõlblikke kulude katmises, peab toetuse saamiseks kinni pidama kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse §-s 34¹ sätestatud nõuetest.

§ 6. Toetuse andmise eelarve

Toetuse andmiseks ettenähtud eelarvevahendid määrab riigi eelarvestrateegias märgitud tulu kasutamise eest vastutav minister käskkirjaga.

§ 7. Projekti abikõlblikkuse periood

(1) Projekti abikõlblikkuse periood algab taotluse esitamise kuupäeval ja lõpeb taotluse rahuldamise otsuses märgitud kuupäeval, mis ei või olla hilisem kui 31. detsember 2028. aastal.

(2) Abikõlblike kulude hulka võib arvata ainult need kulud, mis on tekkinud projekti abikõlblikkuse perioodil.

(3) Toetuse saaja või partner võib tasuda liisingulepingu alusel tehtavad liisingumaksed väljaspool abikõlblikkuse perioodi.

(4) Kulu on tekkinud, kui kulu aluseks olev töö on tehtud, asi kätte saadud või teenus osutatud ja kulu tekkimine on tõendatav dokumendiga, muu hulgas arve, saatelehe, üleandmise-vastuvõtmise akti või muu sellesisulise kinnitusega.

§ 8. Toetuse määr ja suurus

(1) Toetuse maksimumsuurus on 1 000 000 eurot ühe projekti kohta.

(2) Elektribussi opereerimiseks vajamineva laadimispunkti soetamiseks antakse toetust maksimaalselt summas, mis vastab 10 protsendile elektribussi käibemaksuta maksumusest.

(3) Toetuse maksimaalne osakaal projekti abikõlblikest kuludest on:

- 1) M1 kategooria elektribussi ja selle opereerimiseks vajamineva laadimispunkti soetamiseks kuni 50 protsenti;
- 2) M2 ja M3 kategooria elektribussi ja selle opereerimiseks vajamineva laadimispunkti soetamiseks kuni 70 protsenti.

§ 9. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

(1) Abikõlblikud kulud on:

- 1) käibemaksuseaduse § 2 lõike 7 punkti 3 mõistes uue elektribussi soetamiskulu;
- 2) laadimispunkti soetamiskulu.

(2) Mitteabikõlblikud kulud on:

- 1) elektribussi laadimispunkti püstitamise ja töökindluse tagamisega seotud kulu;
- 2) laenu- või liisingulepingu sõlmimise ning intressi ja kindlustusega seotud kulu;
- 3) liisingumakse, kui liisinguleping ei sisalda liisinguvõtja kohustust osta vara lepingu lõppedes välja ja see ei lähe liisinguvõtja omandisse;
- 4) amortisatsioonikulu;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksuse, riigi või Euroopa Liidu vahenditest või teistest välisabi vahenditest hüvitatud kulu;
- 6) projektiga mitte seotud ning projekti elluviimise seisukohast põhjendamatu või ebaoluline kulu.
- 7) käibemaks ulatuses, milles toetuse saajal on õigus see tagasi saada;
- 8) koolituskulu;
- 9) õigusabi, kohtu ja riigihangete vaidlustuskomisjoniga seotud kulu;
- 10) palgakulu.

3. peatükk Toetuse taotlemine

§ 10. Toetuse taotlemine

(1) Toetuse taotlemine toimub taotlusvoorus alates selle avamisest kuni eelarvevahendite ammendumiseni või 2026. aasta 31. detsembrini.

(2) KIK teavitab taotlusvooru avamise tähtpäevast ning eelarvevahendite mahust oma kodulehel vähemalt seitse kalendripäeva enne taotlusvooru algust.

(3) KIK teavitab eelarvevahendite mahu jäägist, ammendumisest ja taotluste vastuvõtmise lõpetamisest oma kodulehel.

§ 11. Taotluse esitamine

Toetuse taotlemiseks esitab taotleja taotluse KIK-ile Riigi Tugiteenuste Keskuse e-toetuse keskkonnas (edaspidi *e-toetuse keskkond*) taotlusvormil digitaalselt allkirjastatud avalduse ja taotluse osaks olevad dokumendid (edaspidi *taotlus*).

§ 12. Nõuded taotlusele

Taotleja esitab KIKile taotluse, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) taotleja nimi ja registrikood;
- 2) partneri olemasolul nimi ja registrikood;

- 3) projekti nimi;
- 4) projekti eesmärgi ja tulemuste kirjeldus, mis vastab §-s 2 nimetatud tulemustele ja eesmärgile;
- 5) projekti elluviimise raames soetatavate elektribusside arv;
- 6) toetuse kasutamise ajakava (edaspidi *rahastamiskava*), mis peab olema reaalselt elluviidav ning mille kohaselt projekti tegevused planeeritakse lõpetada projekti abikõlblikkuse perioodil;
- 7) projekti kogueelarve kululiikide lõikes, eristades abikõlblikke ja mitteabikõlblikke kulusid ning omafinantseeringut.

§ 13. Nõuded taotluse osaks olevatele dokumentidele

(1) Taotluses peavad sisalduma vähemalt järgmised andmed, kinnitused või dokumendid:

- 1) taotletava toetuse suurus ja toetuse määr abikõlblikest kuludest;
- 2) partneri kaasamisel partneri andmed ja partneri tehtavad toetatavad tegevused ning partneri nõusolek projektis osalemise kohta;
- 3) elektribussi, elektribussiga teenindatava liini ning laadimispunkti püstitamise ja töökindluse tagamise kirjeldus;
- 4) kasvuhoonegaaside kokkuhoiu ja energiasäästu arvutus võrreldes diiselibussiga;
- 5) kinnitus ja andmed nõuetekohase omafinantseeringu olemasolu kohta;
- 6) volikiri, kui taotleja ja partneri esindusõiguslik isik tegutseb volituse alusel;
- 7) teave selle kohta, kui taotleja on samal ajal sama projekti või projekti osade kohta taotlenud toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisabi vahenditest või saanud muud tagastamatut riigiabi.

(2) Kasvuhoonegaaside kokkuhoiu ja energiasäästu arvutus tuleb teha võrreldes diiselibussiga, mis on kasutusel samal avalikul liiniveol või õpilastranspordil. KIK avaldab oma veebilehel eelmises lauses nimetatud arvutuse juhendi.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 14. Taotluse menetlemine

(1) KIK menetleb ja rahuldab taotlusi nende laekumise järjekorras kuni taotlusvooru sulgemiseni.

(2) KIK kontrollib järgmiste tingimuste täitmist:

- 1) taotluse tähtaegset esitamist;
- 2) nõutud dokumentide olemasolu;
- 3) esitatud andmete õigsust ning
- 4) taotleja, partneri, taotluse ja toetatava tegevuse vastavust selles määruuses sätestatud nõuetele.

(3) KIK menetleb taotluse 80 kalendripäeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates.

(4) Taotleja teavitab KIK-i viivitamata taotluses esitatud andmete muutumisest või asjaoludest, mis võivad mõjutada taotluse kohta otsuse tegemist.

§ 15. Taotluse rahuldamine

(1) KIK teeb taotluse rahuldamise otsuse, kui on täidetud kõik selles määruuses taotlejale, partnerile ja taotlusele esitatud nõuded ning taotlusvooru eelarve võimaldab taotluse rahuldada.

(2) Taotluse rahuldamise otsuses sätestatakse:

- 1) projekti nimetus;
- 2) toetuse maksimaalne suurus;
- 3) projekti abikõlblikkuse periood ja rahastamiskava;
- 4) toetuse saaja ja partneri nimi, õigused ja kohustused;
- 5) elektribusside ja laadimispunktide sihtotstarbelise kasutamise ning säilitamise tingimused ja kord;
- 6) toetuse kasutamise üle tehtava järelevalve tingimused ja kord;
- 7) toetuse andmise ja kasutamisega seotud teabe ja aruannete, sealhulgas projekti vahearuande, lõpparuande ja järelaruande esitamise tähtajad ja kord;
- 8) §-i 20 lõikes 8 sätestatud taastuvenergia kasutuse tõendite esitamise kord;
- 9) toetuse väljamaksmise tingimused ja kord.

(3) KIK võib teha taotluse osalise rahuldamise otsuse ja vähendada taotletud toetuse summat ning muuta toetatavaid tegevusi taotleja nõusolekul tingimusel, et saavutatakse toetuse eesmärgid.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha haldusmenetluse seaduse § 53 lõike 1 punktis 3 sätestatud lisatingimusega.

(5) KIK toimetab taotluse rahuldamise otsuse toetuse saajale kätte viivitamata pärast otsuse tegemist E-toetuse keskkonna vahendusel.

§ 16. Taotluse rahuldamata jätmine

(1) KIK teeb taotluse rahuldamata jätmise otsuse järgmistel tingimustel:

- 1) taotleja, partner, taotlus või elektribuss ei vasta selles määruuses esitatud nõudele;
- 2) mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil;
- 3) taotleja ei võimalda teostada taotluse nõuetele vastavuse kontrolli tema ega partneri tegevuskohtades või kavandatavate tegevuste asukohtades;
- 4) taotluste rahastamiseks eraldatud vahendite maht on täidetud;
- 5) taotleja ei ole nõus taotluse osalise rahuldamise ettepanekuga.

(2) KIK toimetab taotluse rahuldamata jätmise otsuse toetuse taotlejale kätte viivitamata pärast otsuse tegemist E-toetuse keskkonna vahendusel.

5. peatükk

Toetuse kasutamine ja maksmine

§ 17. Projekti elluviimine

Projektiga seotud hanked tuleb välja kuulutada hiljemalt üheksa kuu jooksul projekti abikõlblikkuse perioodi algusest arvates.

§ 18. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab KIK-ile projekti elluviimise kohta vahearuanded 31. detsembri seisuga hiljemalt 15. jaanuaril.

(2) Projekti vahearuannetes kajastatakse andmed projekti elluviimise kohta ja hinnang tegevuste elluviimise tulemustele vastavalt taotluses esitatule.

(3) Projekti lõpparuanne esitatakse e-keskkonna kaudu 30 kalendripäeva jooksul pärast projekti tegevuste lõppu, kuid mitte hiljem kui 2028. aasta 31. detsembril.

(4) Projekti lõpparuandes kajastatakse vähemalt järgmine informatsioon:

- 1) projekti nimi, projekti number, toetuse saaja nimi;
- 2) projekti tegevuste elluviimise tulemused;
- 3) andmed projekti elluviimisel läbiviidud hangete ja teostatud tööde kohta;
- 4) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 5) vajadusel pädeva asutuse antud kasutusteatiselise andmed;
- 6) toetuse saaja kinnitus andmete õigsuse kohta ja aruande esitamise kuupäev.

(5) Toetuse saaja esitab KIK-ile e-toetuse keskkonna kaudu järelaruande ühe aastase perioodi kohta alates toetuse maksmisest. Järelaruanne esitatakse 30 kalendripäeva jooksul nimetatud perioodi lõpust arvates.

(6) Projekti järelaruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

- 1) projekti nimi ja number;
- 2) toetuse saaja nimi;
- 3) andmed järelaruande perioodis kasvuhoonegaaside vähenemise kohta võrreldes samaväärse diiselmootoriga bussiga.

(7) KIK koostab vahe-, lõpp- ja järelaruande juhendi ja avaldab need oma veebilehel.

§ 19. Toetuse maksmise kord

(1) Kulu peab olema tekkinud ja toetuse saaja või partner selle eest tasunud abikõlblikkuse perioodil, välja arvatud toetuse saaja või partneri poolt liisingulepingu alusel tehtavad liisingumaksud, mis ei jää abikõlbliku perioodi sisse.

(2) Toetuse võib välja maksta pärast määruse §-s 15 lõikes 4 sätestatud lisatingimuse täitmist.

(3) KIK maksab toetuse saajale või partnerile maksetaotluse ja sellele lisatud kuludokumentide alusel. Toetus makstakse toetuse saajale 30 kalendripäeva jooksul arvates maksetaotluse esitamisest.

(4) Toetus makstakse otse tarnijale, kui toetuse saaja on maksetaotluses seda taotlenud, omaosalus on tasutud ja toetuse saaja on saanud arve väljastajalt kinnituse, et tarnija on sellest teadlik.

(5) KIK-i õigus teha makse otse tarnijale ei tähenda toetuse saaja kohustuste üleminekut KIK-ile ega seda, et toetuse saaja on toetuse väljamaksmisnõude loovutanud tarnijale.

(6) Liisingu kasutamise korral makstakse toetus liisinguandja kontole pärast liisingu esmase sissemakse tasumist toetuse saaja poolt, mille suurus on vähemalt viis protsenti liisitava vara maksumusest.

(7) Maksetaotlused tuleb esitada KIK-ile abikõlblikkuse perioodil rahastamiskavas toodud tähtpäevadel.

(8) Maksetaotlus esitatakse e-toetuse keskkonna vahendusel ja sellele lisatakse järgmised dokumendid:

- 1) hankelepung, kui see ei ole KIK-ile RHR-is kättesaadavaks tehtud;
- 2) arve või muu raamatupidamisdokument;
- 3) asjade üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi ja laadimisseadme töövalmidust tõendava dokumendi koopia;
- 4) liisinguleping selle olemasolul, millest nähtub esmase sissemakse suurus;
- 5) arve tasumist tõendav dokument;
- 6) raamatupidamises vara kajastamist tõendav dokument;
- 7) garantii, kindlustuse või tagatise dokument, kui neid nõutakse hankelepungus.

§ 20. Toetuse saaja kohustused

(1) Toetuse saaja kasutab toetust sihtotstarbeliselt ja mõistlikult ning kõige säästlikumal viisil, järgides toetatava tegevuse elluviimisel riigisisiseses õiguses, rahastamiskavas ja selles määruses sätestatud asjakohaseid nõudeid.

(2) Toetuse saaja tagab toetatava tegevuse elluviimise raames soetatud põhivara säilimise ja sihtotstarbelise kasutamise vähemalt viie aasta jooksul arvates KIK-i poolt lõppmakse tegemisest.

(3) Toetuse saaja peab võimaldama KIK-i või tulu kasutamise eest vastutava ministeeriumi nimetatud isikutel enne vara soetamist, vara soetamise ajal ning viie aasta jooksul pärast projektile makse tegemist tutvuda toetuse kasutamisega seotud dokumentidega, sealhulgas toetuse saaja raamatupidamis- ja finantsdokumentidega, millel on KIK-i või tulu kasutamise eest vastutava ministeeriumi hinnangul tähtsust toetuse nõuetekohase kasutamise hindamisel.

(4) Toetuse saaja säilitab toetuse kasutamisega seotud dokumente vähemalt viie aasta jooksul arvates KIK-i poolt lõppmakse tegemisest.

- (5) Toetuse saaja võimaldab teha auditit, teostada järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrolle ning osutab selleks igakülgselt abi, sealhulgas esitab auditi tegemiseks, järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid kümne tööpäeva jooksul nõude saamisest arvates.
- (6) Toetuse saaja teavitab viivitamata KIK-i taotluses esitatud või toetatava tegevusega seotud andmete muutumisest või tegevuse elluviimist mõjutavast asjaolust.
- (7) Toetuse saaja eristab selgelt oma raamatupidamises toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest.
- (8) Toetuse saaja kasutab toetuse abil soetatud elektribussides ainult taastuenergiat ja esitab seda tõendavad päritolutunnistuste elektroonilises registris toetuse saaja kasuks kustutatud päritolutunnistused, toetuse saaja elektritarbimise lepingu ja tarbimisandmete info või toetuse saaja taastuenergia tootmiseadme tootmise ja tarbimise andmed KIK-ile koos järelaruandega või KIK-i nõudmisel lõikes 2 määratud perioodi jooksul.
- (9) Toetuse saaja esitab projekti vahe-, lõpp- ja järelaruanded vastavalt §-le 18.
- (10) Kui toetuse saaja kasutab elektribusside soetamise finantseerimiseks liisingut, siis ei tohi kokkulepitud liisingu summa olla suurem kui elektribussi soetamise maksumus, millest on maha arvatud toetuse summa ja esmane sissemaks.
- (11) Toetuse saajal ei ole lubatud toetuse abil soetatud vara müüa liisinguandjale eesmärgiga vara liisingusse võtta enne viie aasta möödumist projektile makse tegemisest.
- (12) Toetuse saaja on kohustatud teavitama avalikkust, et vara soetamist on toetanud Eesti riik Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistuludest.

6. peatükk

Toetuse tagasinõudmine

§ 21. Taotluse rahuldamise otsuse muutmine ja toetuse tagasinõudmine

- (1) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta toetuse saaja avalduse alusel või KIK-i algatusel, kui selle muutmine ei takista projekti eesmärkide täitmist ja kui sellega ei kaasne projekti tulemuste ja eesmärkide saavutamata jäämine.
- (2) KIK võib taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks tunnistada või projektile eraldatud toetuse osaliselt või täielikult tagasi nõuda atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ sätestatud tingimustel ja korras.
- (3) Toetuse tagasinõudmise korral tunnistatakse vastavas ulatuses taotluse rahuldamise otsus kehtetuks.
- (4) Tagasinõutud toetus tuleb tagasi maksta 60 kalendripäeva jooksul. Tähtajaks tagastamata

summale kohaldatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ lõikes 4 sätestatud viivist. Toetuse tagasinõudmise otsus kuulub sundtäitmisele.

(allkirjastatud digitaalselt)

Hendrik Johannes Terras

Regionaal- ja põllumajandusminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Kantsler